

ตรีผลา (Tree-Pa-La)

คณะกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงยาสมุนไพรไทย*
ในคณะกรรมการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ตรีผลา (Triphala)

ตรีผลาเป็นชื่อพิกัดยาที่ประกอบด้วยสมอไทย สมอพิเภก และมะขามป้อม รวม ๓ สิ่ง ในปริมาณเท่ากันโดยน้ำหนัก^{๑-๓}

ข้อบ่งใช้

ตำราสรรพคุณยาไทยว่าตรีผลามีรสสุขุม มีสรรพคุณแก้โรคอันเกิดจากปิตตะ เสมหะ และวาตะ ในกองธาตุ กองอายุ และกองสมุฏฐาน^{๑-๓}

ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยพรีคลินิกพบว่าสารสกัดตรีผลามีฤทธิ์ต้านออกซิเดชัน^๔ ลดระดับน้ำตาลในเลือดในหนูทดลองที่เหนียวน้ำให้เกิดเบาหวาน^๕ มีฤทธิ์ป้องกันอันตรายจากรังสีและลดความรุนแรงของอาการป่วยจากการตอบสนองต่อรังสีในหนูเพศผู้ที่ได้รับรังสีแกมมาทั้งตัว^๖ นอกจากนั้นสมุนไพรอันเป็นองค์ประกอบของผลทั้ง ๓ ชนิดและสารสกัดตรีผลามีฤทธิ์ลดระดับคอเลสเตอรอลในหนูทดลอง^{๗-๙} เป็นต้น

หมายเหตุ การแพทย์อายุรเวทใช้ตรีผลาเป็นยาอายุวัฒนะ ยาระบาย จัดเป็นยาสมุนไพรที่ใช้มาช้านานหนึ่งในการแพทย์อายุรเวท^{๑๐}

เอกสารอ้างอิง

๑. ชยันต์ พิเชียรสุนทร, แม้นมาส ขวลิต, วิเชียร จีรวงศ์. คำอธิบายตำราพระโอสถพระนารายณ์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา มหาราช ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์ และมูลนิธิภูมิปัญญา; ๒๕๔๘. หน้า ๓๗๗.
๒. ชยันต์ พิเชียรสุนทร, วิเชียร จีรวงศ์. คู่มือเภสัชกรรมแผนไทย เล่ม ๕ คณาเภสัช. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์; ๒๕๔๗. หน้า ๒๔๗-๕๗.
๓. วุฒิ วุฒิธรรมเวช. สารานุกรมสมุนไพร. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์. ๒๕๔๐. หน้า ๕๒๔.
๔. Govindarajan R, Vijayakumar M, Pushpangadan P. Antioxidant approach to disease management and the role of “Rasayana” herbs of Ayurveda. J Ethnopharmacol. 2005;99:165-78.
๕. Sabu MC, Ramadasan K. Anti-diabetic activity of medicinal plants and its relationship with their antioxidant property. J Ethnopharmacol 2002;81:155-60.
๖. Jaketia GC, Baliga MS, Malagi KJ, Sethukumar KM. The evaluation of the radioprotective effect of Triphala (an Ayurvedic rejuvenating drug) in the mice exposed to γ-radiation. Phytomedicine 2002;9:99-108.
๗. Shaila HP, Udupa SL, Udupa AL. Hypolipidemic activity of three indigenous drugs in experimentally induced atherosclerosis. Int J Cardiol 1998;67:119-24.
๘. Thakur CP, Thakur B, Singh S, Sinha PK, Sinha SK. The Ayurvedic medicines Haritaki, Amala and Bahira reduce cholesterol-induced atherosclerosis in rabbits. Int J Cardiol 1998;21:167-75.
๙. Shaila HP, Udupa AL, Udupa SL. Preventive actions of *Terminalia bellerica* in experimentally induced atherosclerosis. Int J Cardiol 1995;49:101-6.
๑๐. เฉลียว ปิยะชน. อายุรเวท-ศาสตร์แห่งชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน; ๒๕๔๔. หน้า ๒๒๑, ๒๒๔.